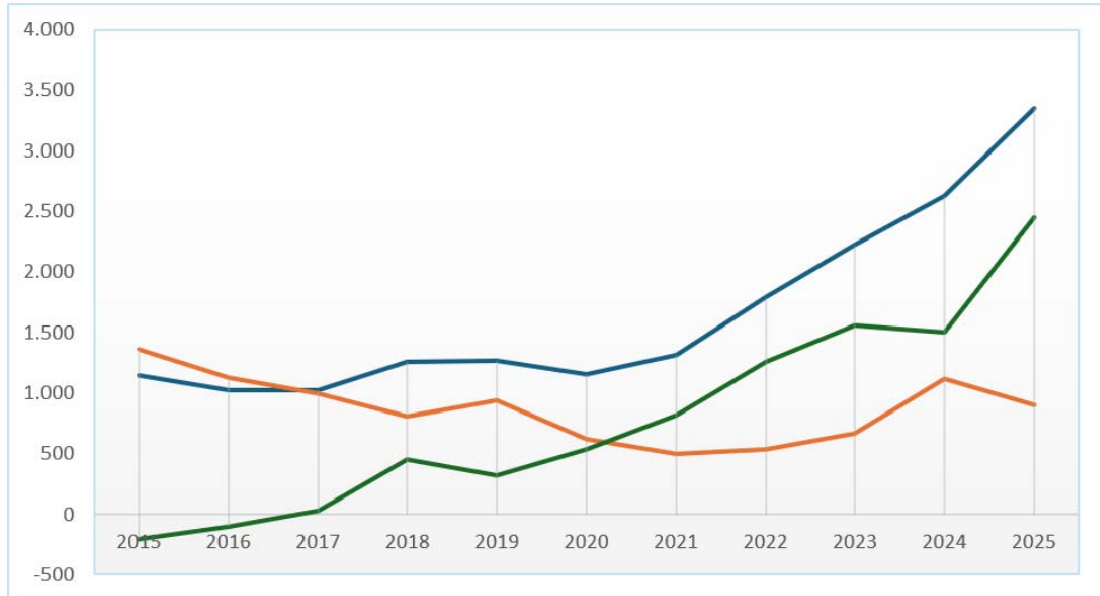

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ανάλυση Στοιχείων εγγραφών και διαγραφών επιχειρήσεων-μελών του Επιμελητηρίου Ηρακλείου για την περίοδο **2015–2025**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

ΚΑΡΑΠΙΔΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Τεχνικός Σύμβουλος Επιμελητηρίου Ηρακλείου

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΙΟΥΝΙΟΣ 2026

Περιεχόμενα

0. Εκτελεστική Σύνοψη	3
1. Εισαγωγή.....	3
2. Μεθοδολογία και πηγές δεδομένων	6
3. Συνολικές εγγραφές και διαγραφές ανά έτος (2015–2025).....	7
3.1 Διαχρονική εξέλιξη	7
3.2 Καθαρό ισοζύγιο ανά έτος	7
3.3 Εξωγενείς παράγοντες.....	9
4. Αθροιστική μεταβολή του μητρώου και σύγκριση πενταετιών	9
4.1 Συνολικός απολογισμός δεκαετίας.....	9
4.2 Σύγκριση 1ης και 2ης πενταετίας.....	9
4.3 Επιτάχυνση εντός της 2ης πενταετίας	10
5. Εξέλιξη ανά νομική μορφή — κυριότερες κατηγορίες.....	11
5.1 Ατομικές επιχειρήσεις — ο κορμός με τις μεγάλες διακυμάνσεις.....	12
5.2 ΙΚΕ — η άνοδος της δεκαετίας.....	13
5.3 ΟΕ — φθίνουσα δομή, αυξανόμενες εγγραφές.....	13
5.4 ΑΕ — σταθεροποίηση με ανοδική επιτάχυνση	14
5.5 ΕΕ — η έκπληξη της δεκαετίας.....	14
5.6 ΕΠΕ — η εκτοπισμένη μορφή της δεκαετίας	14
6. Ερμηνεία τάσεων και πλαίσιο πολιτικής	15
6.1 Ψηφιακές μεταρρυθμίσεις και επίδρασή τους στις εγγραφές.....	15
6.2 Προγράμματα ενίσχυσης και επιχειρηματικότητα	15
6.3 Δημογραφικές και τοπικές ιδιαιτερότητες της Κρήτης	16
7. Συμπεράσματα και εκτίμηση προοπτικών.....	17

0. Εκτελεστική Σύνοψη

Η περίοδος 2015–2025 αποτυπώνει μια σαφή ανοδική πορεία στην επιχειρηματική κινητικότητα της περιφέρειας Ηρακλείου, με συνολικές εγγραφές 18.182 επιχειρήσεων έναντι 9.568 διαγραφών — καθαρή προσθήκη 8.614 μελών στο μητρώο του Επιμελητηρίου.

Η δεκαετία διαρθρώνεται σε τρεις διακριτές περιόδους¹. Η πρώτη (2015–2016) χαρακτηρίζεται από αρνητικά ισοζύγια και υψηλή αβεβαιότητα κυρίως λόγω capital controls και οικονομικής ύφεσης. Η δεύτερη (2017–2020) σηματοδοτεί τη σταδιακή αντιστροφή: το ισοζύγιο γίνεται οριακά θετικό από το 2017 και παραμένει θετικό έκτοτε, ενώ το 2020 η συγκράτηση των διαγραφών οφείλεται το πιθανότερο σε μεγάλο βαθμό στα έκτακτα μέτρα της πανδημίας. Η τρίτη (2021–2025) είναι περίοδος ισχυρής ανάπτυξης: οι εγγραφές του 2025 (3.354) είναι σχεδόν τριπλάσιες εκείνων του 2015 (1.148), υποστηριζόμενες κατά τα φαινόμενα από τα διάφορα επενδυτικά προγράμματα (πχ Ταμείο Ανάκαμψης, τα προγράμματα ΕΣΠΑ Leader κλπ) και την τουριστική και επενδυτική κινητικότητα της Κρήτης.

Παράλληλα με την ποσοτική αύξηση, καταγράφεται σημαντική δομική μεταβολή στη σύνθεση του μητρώου. Η Ατομική Επιχείρηση παραμένει η πολυπληθέστερη κατηγορία, αλλά το μερίδιό της στις εγγραφές μειώνεται από 70,8% (2015) σε 48,8% (2025). Αντίθετα, η ΙΚΕ και η Ετερόρρυθμη Εταιρεία αναδεικνύονται ως οι δυναμικότερες νομικές μορφές της περιόδου σε ρυθμό αύξησης νέων εγγραφών, αντικατοπτρίζοντας την προτίμηση των νέων επιχειρηματιών σε ευέλικτα εταιρικά σχήματα με περιορισμένη ευθύνη. Η Ομόρρυθμη Εταιρεία εξακολουθεί να παράγει υψηλό αριθμό εγγραφών, αλλά με παράλληλα υψηλές διαγραφές, υποδηλώνοντας ότι λειτουργεί ως μεταβατική μορφή, ενώ η ΕΠΕ εμφανίζει σταθερή συρρίκνωση καθ' όλη την περίοδο, αντανακλώντας τη σταδιακή αντικατάστασή της από νεότερες και περισσότερο ευέλικτες εταιρικές μορφές, κυρίως την ΙΚΕ.

1. Εισαγωγή

Παρακάτω αποτυπώνεται και αναλύεται η εξέλιξη της Επιχειρηματικότητας στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου κατά την περίοδο 2015–2025, μέσα από τα στοιχεία εγγραφών και διαγραφών επιχειρήσεων που τηρούνται στο Μητρώο του Επιμελητηρίου

¹ **Μεθοδολογική σημείωση:** Στην πραγματικότητα η εξεταζόμενη περίοδος καλύπτει τα έτη 2015 έως και 2025, δηλαδή έντεκα πλήρη ημερολογιακά έτη. Στο παρόν κείμενο χρησιμοποιείται για λόγους συντομίας και αναγνωσιμότητας ο όρος «δεκαετία» ως συμβατική αναφορά στη μακροχρόνια περίοδο ανάλυσης. Όπου γίνεται αναφορά σε «δεκαετία», αυτή θα πρέπει να νοείται ως η περίοδος 2015–2025 στο σύνολό της και όχι με τη στενή στατιστική έννοια των δέκα ακριβώς ετών.

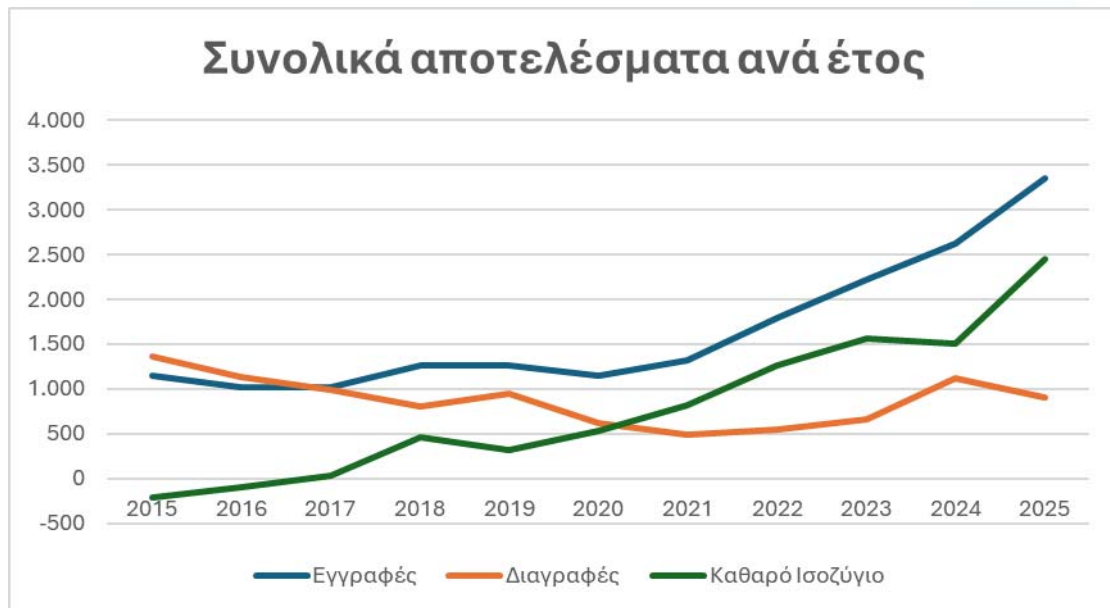
Ηρακλείου. Στόχος είναι η καταγραφή των βασικών τάσεων, η ανάδειξη των μεταβολών στη σύνθεση της επιχειρηματικότητας και η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την πορεία της τοπικής οικονομίας. Συνοδεύεται από αρχείο Excel που περιλαμβάνει:

- Στοιχεία **εγγραφών και διαγραφών επιχειρήσεων-μελών του Επιμελητηρίου Ηρακλείου** για την περίοδο **2015–2025**.
- Ανάλυση ανά **νομική μορφή**:
 - Ατομικές
 - ΟΕ
 - ΕΕ
 - ΙΚΕ
 - ΑΕ
 - ΕΠΕ
 - Μονοπρόσωπη ΙΚΕ
 - Κοινοπραξίες
 - ΚΟΙΝΣΕΠ
 - Ενεργειακές Κοινότητες κ.λπ.
- Συγκεντρωτικά στοιχεία ανά έτος.

Η μελέτη καλύπτει την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2015 έως 31 Δεκεμβρίου 2025. Η δεκαετία αυτή περιλαμβάνει διαφορετικές φάσεις της ελληνικής οικονομίας, από τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης έως την περίοδο ισχυρής ανάκαμψης και επενδυτικής δραστηριότητας που ακολούθησε.

Συνολικά αποτελέσματα ανά έτος

Έτος	Εγγραφές	Διαγραφές	Καθαρό Ισοζύγιο
2015	1.148	1.358	-210
2016	1.023	1.128	-105
2017	1.020	995	+25
2018	1.260	805	+455
2019	1.267	943	+324
2020	1.155	617	+538
2021	1.314	495	+819
2022	1.796	539	+1.257
2023	2.221	664	+1.557
2024	2.624	1.120	+1.504
2025	3.354	904	+2.450

Τα στοιχεία αποτυπώνουν αποκλειστικά τις εγγραφές και διαγραφές επιχειρήσεων που καταχωρήθηκαν στο Μητρώο του Επιμελητηρίου Ηρακλείου κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Η ανάλυση δεν εξετάζει το οικονομικό μέγεθος, την απασχόληση ή τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων και συνεπώς τα συμπεράσματα αφορούν κυρίως τη δυναμική δημιουργίας και παύσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και όχι τη συνολική οικονομική τους επίδοση. Επιπλέον, οι μεταβολές των στοιχείων ενδέχεται να επηρεάζονται από θεσμικές, φορολογικές ή νομοθετικές αλλαγές που επηρέασαν τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου.

Κάποιες αρχικές παρατηρήσεις:

1. **Μέχρι το 2016 το ισοζύγιο ήταν αρνητικό**, ενώ από το 2017 και μετά γίνεται σταθερά θετικό.
2. Το **2025 είναι έτος-ρεκόρ**, με:
 - 3.354 εγγραφές
 - μόλις 904 διαγραφές
 - καθαρή αύξηση +2.450 επιχειρήσεων.
3. Οι **ΙΚΕ** εμφανίζουν διαχρονικά εντυπωσιακή άνοδο:
 - από 101 εγγραφές το 2015
 - σε 506 εγγραφές το 2025.
4. Οι **ΕΕ** επίσης παρουσιάζουν πολύ μεγάλη αύξηση:
 - από 39 εγγραφές το 2015

- ο σε 541 το 2025.
- 5. Οι **Ατομικές Επιχειρήσεις** εξακολουθούν να αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία νέων εγγραφών:
 - ο 1.637 εγγραφές το 2025.
- 6. Οι **ΑΕ** παρουσιάζουν επίσης αξιοσημείωτη άνοδο το 2025 (174 νέες εγγραφές).

2. Μεθοδολογία και πηγές δεδομένων

Τα δεδομένα της παρούσας έκθεσης αντλήθηκαν από το Βιβλίο Εγγραφών– Διαγραφών του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), όπως τηρείται από το Επιμελητήριο Ηρακλείου, για την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2015 έως 31 Δεκεμβρίου 2025. Τα στοιχεία έτυχαν ανάλογης στατιστικής επεξεργασίας μέσω του προγράμματος Windows excel. Η ανάλυση οργανώνεται σε δύο επίπεδα: αφενός το συνολικό ετήσιο ισοζύγιο εγγραφών και διαγραφών, και αφετέρου η κατανομή ανά νομική μορφή επιχείρησης. Ως «καθαρό ισοζύγιο» ορίζεται η διαφορά εγγραφών μείον διαγραφών ανά έτος. Θετικό πρόσημο σημαίνει καθαρή αύξηση του μητρώου, αρνητικό καθαρή μείωση.

Οι νομικές μορφές που καταγράφονται αντικατοπτρίζουν το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Μορφές που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά εντός της δεκαετίας — όπως οι Ενεργειακές Κοινότητες και οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝΣΕΠ) — καταχωρούνται από το έτος πρώτης εγγραφής τους. Μορφές με μηδενική ή αμελητέα παρουσία σε όλη την περίοδο έχουν ενοποιηθεί στην κατηγορία «Λοιπές» για λόγους συνοχής της παρουσίασης.

3. Συνολικές εγγραφές και διαγραφές ανά έτος (2015–2025)

3.1 Διαχρονική εξέλιξη

Κατά την εξεταζόμενη δεκαετία, το Επιμελητήριο Ηρακλείου κατέγραψε συνολικά 18.182 εγγραφές και 9.568 διαγραφές επιχειρήσεων-μελών. Ο συνολικός όγκος των ετήσιων εγγραφών ακολουθεί σαφή ανοδική πορεία: από 1.148 το 2015 φτάνει στις 3.354 το 2025, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 192% σε δέκα χρόνια. Αντίθετα, οι διαγραφές κινούνται σε σχετικά σταθερό εύρος (495–1.358), χωρίς να ακολουθούν ανάλογη ανοδική τάση, γεγονός που διευρύνει σταδιακά την «ψαλίδα» μεταξύ νέων εγγραφών και αποχωρήσεων.

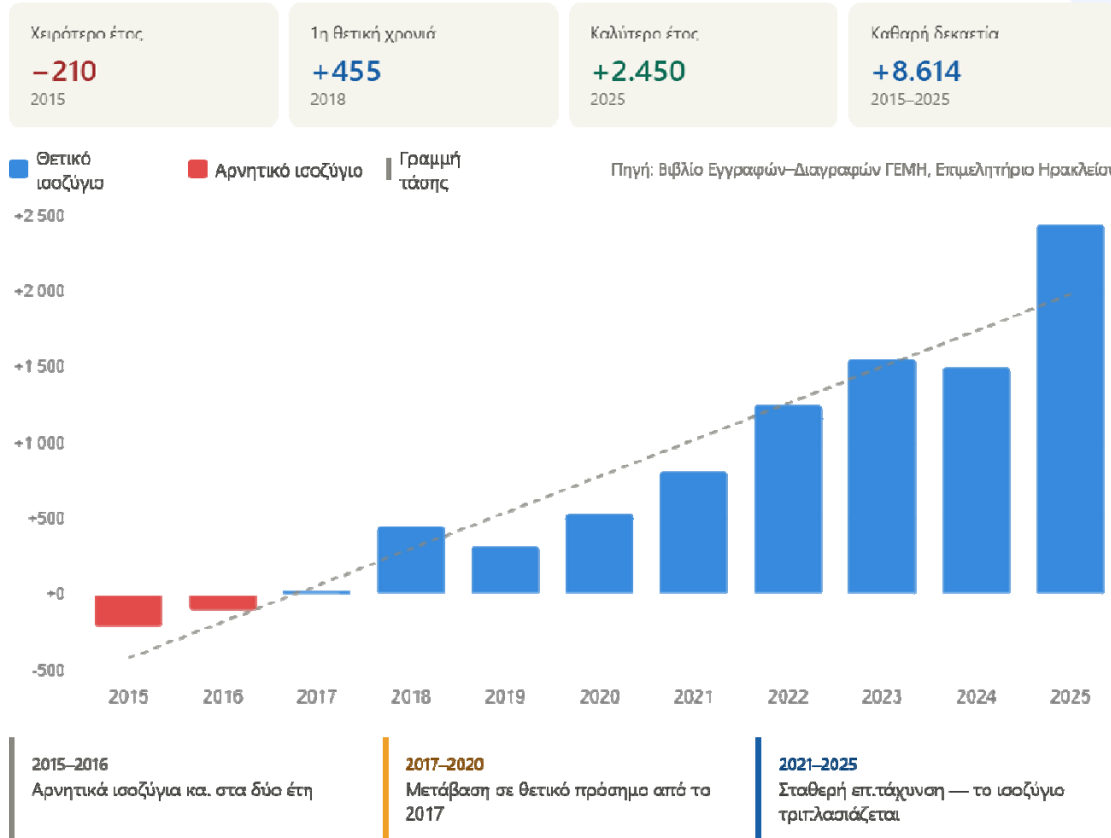

3.2 Καθαρό ισοζύγιο ανά έτος

Το καθαρό ισοζύγιο αποτυπώνει με ακρίβεια τις τρεις περιόδους που διέπουν τη δεκαετία. Το 2015 και το 2016 καταγράφονται τα μοναδικά αρνητικά ισοζύγια (–210 και –105 αντίστοιχα), αντικατοπτρίζοντας την πίεση που ασκούσαν οι κεφαλαιακοί

έλεγχοι και η οικονομική αβεβαιότητα στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Από το 2017, το ισοζύγιο γίνεται μόνιμα θετικό και ακολουθεί σταθερά ανοδική πορεία: από +25 το 2017 φτάνει στο +2.450 το 2025 — αύξηση σχεδόν 100 φορές σε οκτώ χρόνια.

Η διακεκομμένη γραμμή τάσης δείχνει καθαρά την ανοδική πορεία σε όλη τη δεκαετία, ενώ τα κόκκινα/μπλε χρώματα διαχωρίζουν αμέσως τις αρνητικές από τις θετικές χρονιές². Το βασικό μήνυμα που προκύπτει από το γράφημα είναι η στροφή που έγινε το 2017 — από εκεί και πέρα το ισοζύγιο δεν ξαναγίνεται αρνητικό, και το 2025 φτάνει τις +2.450 μονάδες, έναντι μόλις +25 το 2017 (καταγράφοντας σχεδόν εκατονταπλάσια αύξηση σε σχέση με το πρώτο θετικό ισοζύγιο του 2017)

² **Μεθοδολογική παρατήρηση:** Αν και το πρώτο θετικό καθαρό ισοζύγιο καταγράφεται το 2017 (+25 επιχειρήσεις), το μέγεθος αυτό είναι ιδιαίτερα μικρό και βρίσκεται ουσιαστικά στο όριο της στατιστικής διακύμανσης του δείγματος. Για τον λόγο αυτό, η ουσιαστική και διατηρήσιμη μετάβαση σε περίοδο θετικών ισοζυγίων θεωρείται ότι παγιώνεται από το 2018, όταν το καθαρό ισοζύγιο αυξάνεται σημαντικά σε +455 επιχειρήσεις.

3.3 Εξωγενείς παράγοντες

Τρεις εξωγενείς παράγοντες επηρέασαν αισθητά τη διαμόρφωση των μεγεθών:

Το 2020, η πανδημία COVID-19 ανέκοψε προσωρινά την ανοδική δυναμική των εγγραφών (1.155 έναντι 1.267 το 2019), ενώ παράλληλα οι διαγραφές συμπιέστηκαν στις 617 — από τα χαμηλότερα επίπεδα της δεκαετίας. Η συγκράτηση αυτή δεν αντανακλά αποκλειστικά επιχειρηματική αντοχή, αλλά συνδέεται και με τις έκτακτες ρυθμίσεις αναστολής υποχρεώσεων που εφαρμόστηκαν την περίοδο εκείνη.

Από το 2021, μεταξύ άλλων, η ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης και η επανεκκίνηση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ, LEADER, Αναπτυξιακού κλπ λειτούργησαν κατά τα φαινόμενα ως καταλύτες για νέες επιχειρηματικές εγκαταστάσεις. Η τουριστική ανάκαμψη της Κρήτης ενίσχυσε περαιτέρω την επενδυτική κινητικότητα, ιδιαίτερα στους κλάδους της φιλοξενίας, της εστίασης και των συναφών υπηρεσιών.

Τέλος, η σταδιακή ψηφιοποίηση των διαδικασιών εγγραφής μέσω του e-ΓΕΜΗ συνέβαλε στην περαιτέρω αύξηση των εγγραφών, καθώς μείωσε σημαντικά το διοικητικό κόστος και τον χρόνο ίδρυσης επιχείρησης.

4. Αθροιστική μεταβολή του μητρώου και σύγκριση πενταετιών

4.1 Συνολικός απολογισμός δεκαετίας

Σε ορίζοντα δεκαετίας, το μητρώο του Επιμελητηρίου Ηρακλείου κατέγραψε καθαρή αύξηση 8.614 επιχειρήσεων — αποτέλεσμα 18.182 εγγραφών έναντι 9.568 διαγραφών. Ο λόγος εγγραφών προς διαγραφές διαμορφώθηκε σε 1,9:1, δηλαδή για κάθε επιχείρηση που αποχώρησε από το μητρώο, **σχεδόν δύο νέες εντάχθηκαν σε αυτό.**

4.2 Σύγκριση 1ης και 2ης πενταετίας

Η σύγκριση των δύο πενταετιών³ αναδεικνύει τη μεγέθυνση του επιχειρηματικού δυναμισμού με αριθμητική ακρίβεια:

³ *Σημείωση για τη συγκριτική ανάλυση περιόδων: Για λόγους καλύτερης αποτύπωσης των τάσεων, η μελέτη διαχωρίζει την εξεταζόμενη περίοδο σε δύο υποπεριόδους: 2015–2019 και 2020–2025. Αν και η δεύτερη υποπερίοδος περιλαμβάνει έξι έτη, στο κείμενο χρησιμοποιείται συμβατικά ο όρος «δεύτερη πενταετία» προκειμένου*

	2015–2019	2020–2025	Μεταβολή
Εγγραφές	5.718	12.464	+118%
Διαγραφές	5.229	4.339	-17%
Καθαρό ισοζύγιο	+489	+8.125	—
Μέσος όρος εγγραφών/έτος	1.144	2.077	+81%

Η 2η πενταετία παράγει σχεδόν 17 φορές μεγαλύτερο καθαρό ισοζύγιο από την 1η, με ταυτόχρονη μείωση των διαγραφών κατά 17%. Αυτός ο συνδυασμός — περισσότερες εισόδους και λιγότερες εξόδους — αποτελεί την ισχυρότερη ένδειξη βελτίωσης των συνθηκών επιχειρηματικής δραστηριότητας στην περιφέρεια.

4.3 Επιτάχυνση εντός της 2ης πενταετίας

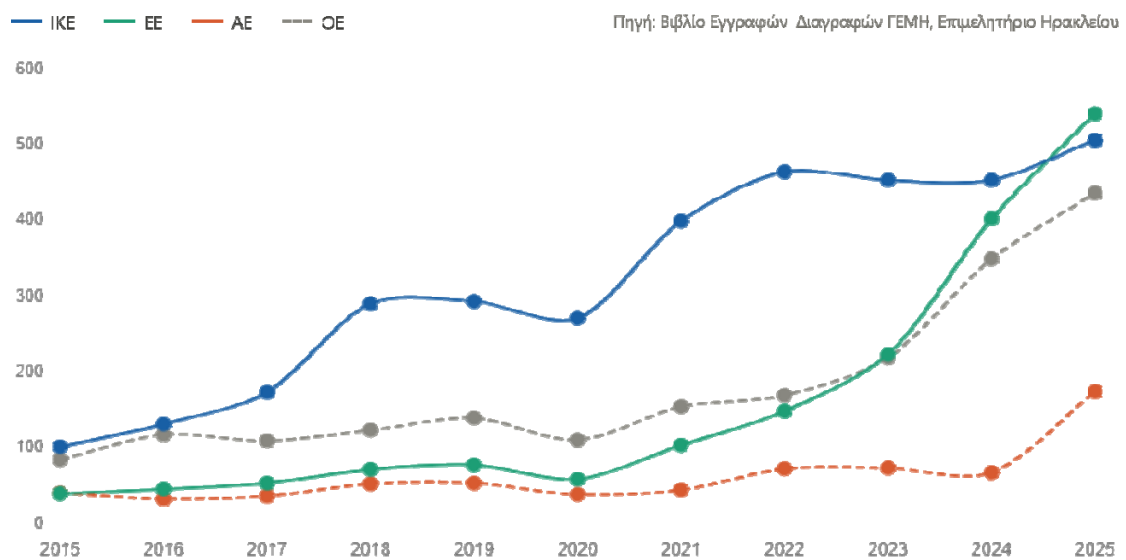
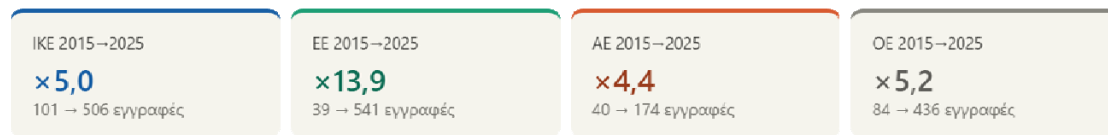
Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανοδική τάση εντός της 2ης πενταετίας δεν είναι ομοιόμορφη: οι εγγραφές του 2025 (3.354) είναι μόνες τους ίσες με το σύνολο σχεδόν τριών ετών της 1ης πενταετίας. Η επιτάχυνση αυτή υποδηλώνει ότι οι παράγοντες που τροφοδοτούν την επιχειρηματική κινητικότητα — χρηματοδοτικά εργαλεία, ψηφιοποίηση, τουριστική ανάπτυξη — ενισχύονται αθροιστικά και δεν έχουν αντιστραφεί έως το τέλος της εξεταζόμενης περιόδου.

να διατηρηθεί η συγκρισιμότητα με την πρώτη περίοδο αναφοράς και η απλότητα της παρουσίασης. Τα συγκριτικά μεγέθη ερμηνεύονται πάντοτε υπό το πρίσμα της διαφορετικής χρονικής διάρκειας των δύο περιόδων.

5. Εξέλιξη ανά νομική μορφή — κυριότερες κατηγορίες

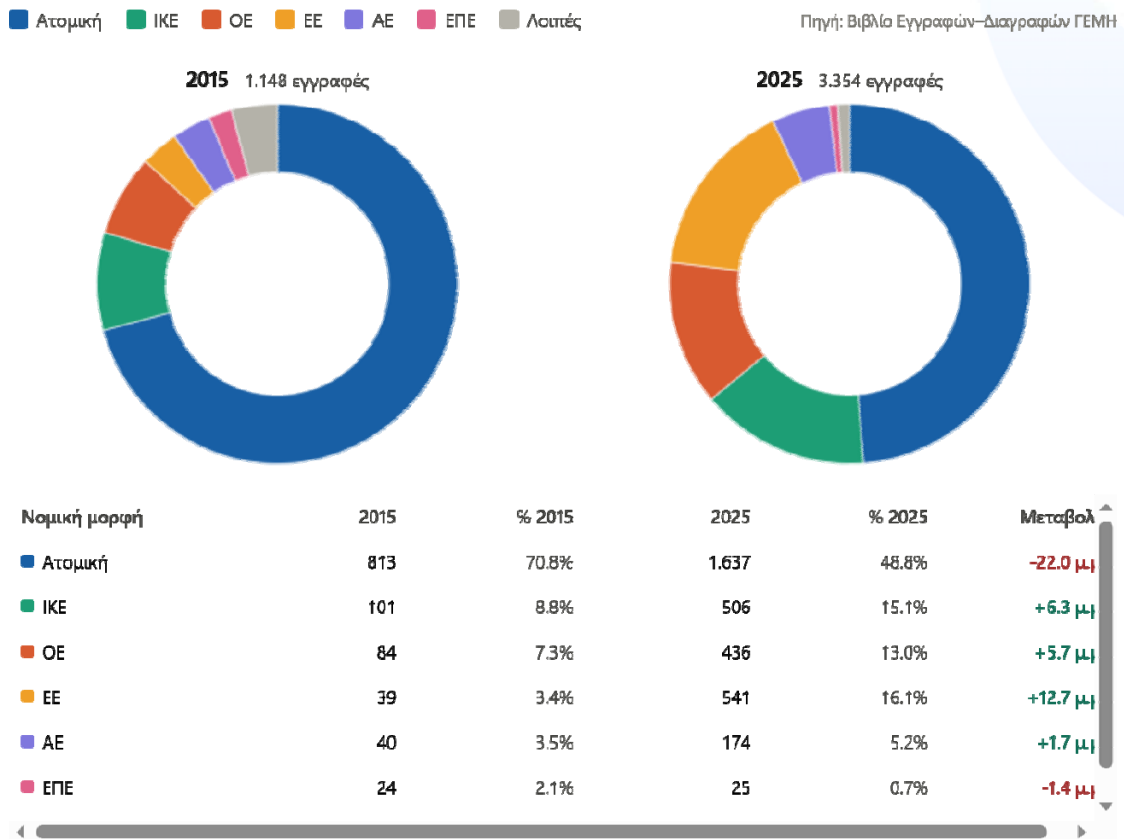
Σε επίπεδο νομικών μορφών αναδεικνύεται ένα ενδιαφέρον εύρημα: η ΕΕ ξεπερνά την ΙΚΕ σε εγγραφές το 2025 — κάτι που δεν ήταν προφανές από τους πίνακες. Η υπεροχή αυτή καταγράφεται αποκλειστικά στο έτος 2025 και δεν αναιρεί τη συνολική κυριαρχία της ΙΚΕ στη δεκαετία.

Βασικά μηνύματα

- ΙΚΕ:** Κυρίαρχη τάση της δεκαετίας — η προτιμώμενη μορφή για νέες επιχειρήσεις
- ΕΕ:** Εκρηκτική άνοδος μετά το 2021 — πολλαπλασιασμός ×4 σε 4 χρόνια
- ΑΕ:** Σταθερή πορεία με έντονη επιτάχυνση το 2025 (+160%)
- ΟΕ:** Ανοδική πορεία εγγραφών, αλλά με σταθερά υψηλές διαγραφές — μεταβατική μορφή

Ο πίνακας παρακάτω συμπληρώνει τις πίτες με τις ακριβείς μεταβολές μεριδίου σε μονάδες μέτρησης. Τα δύο βασικά ευρήματα που ξεχωρίζουν: η Ατομική χάνει σχεδόν 22 μονάδες μεριδίου (από 70,8% σε 48,8%), ενώ ΕΕ και ΙΚΕ μαζί κερδίζουν περίπου 20 μονάδες. Αυτό είναι η δομική αλλαγή της δεκαετίας σε μια εικόνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΕΠΕ, που το 2015 είχε σχεδόν ίδιο μερίδιο με την ΑΕ (2,1% έναντι 3,5%), το 2025 έχει συρρικνωθεί στο 0,7% — ουσιαστικά εξαφανίζεται ως επιλογή νέων επιχειρηματιών. Η ΑΕ αντίθετα διατηρεί και ελαφρά ενισχύει τη θέση της (3,5% → 5,2%), επιβεβαιώνοντας ότι η υποχώρηση της ΕΠΕ δεν οφείλεται σε γενική αποστροφή προς τα κεφαλαιουχικά σχήματα, αλλά στην άμεση υποκατάστασή της από την ΙΚΕ.

Μεταβολή στη σύνθεση του μητρώου — «market share» νομικών μορφών: Πώς άλλαξαν τα ποσοστά κάθε μορφής στο σύνολο των εγγραφών: 2015 vs 2025.

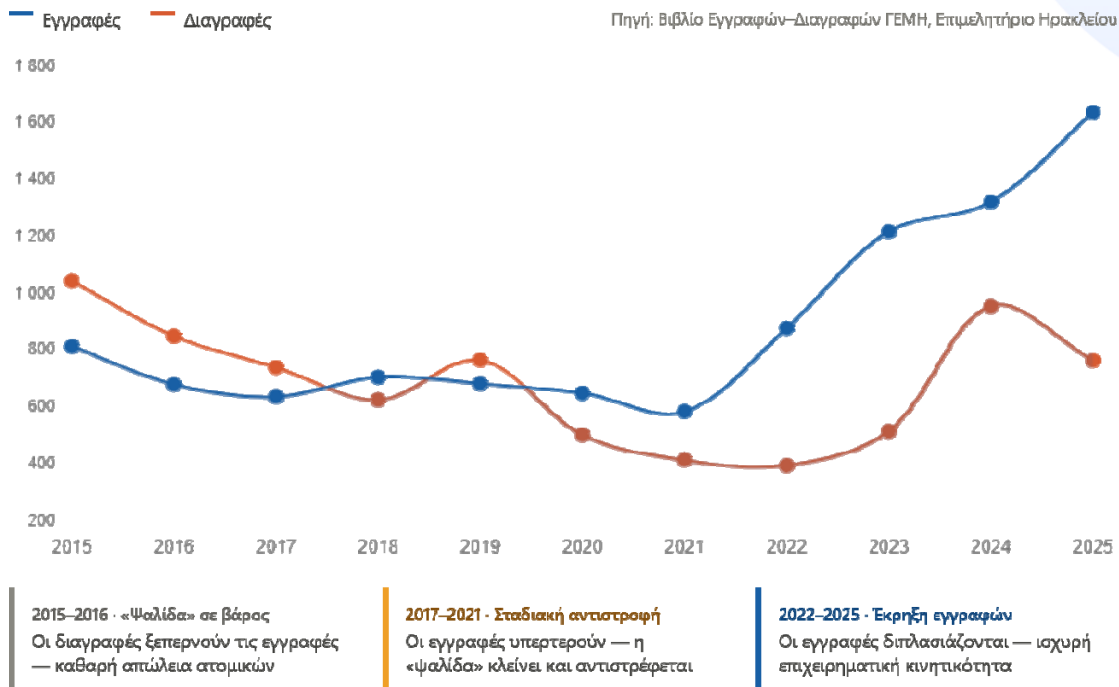
5.1 Ατομικές επιχειρήσεις — ο κορμός με τις μεγάλες διακυμάνσεις

Η Ατομική Επιχείρηση παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας η πολυπληθέστερη κατηγορία εγγραφών, με συνολικά 11.443 εγγραφές — ποσοστό 62,9% επί του γενικού συνόλου. Ωστόσο, η κατηγορία αυτή παρουσιάζει και τον μεγαλύτερο όγκο διαγραφών (8.113), αντικατοπτρίζοντας την υψηλή «κυκλοφορία» που χαρακτηρίζει τις μικρές ατομικές επιχειρήσεις. Το καθαρό ισοζύγιο της κατηγορίας για τη δεκαετία διαμορφώνεται σε +3.330, ενώ το μερίδιό της στις συνολικές εγγραφές μειώνεται σταδιακά από 70,8% το 2015 σε 48,8% το 2025 — ένδειξη ότι η επιχειρηματική δομή ωριμάζει και διαφοροποιείται.

Το αντίστοιχο διάγραμμα για τις ατομικές (παρακάτω) αναδεικνύει πολύ καθαρά την «ψαλίδα» — πότε οι διαγραφές ήταν πάνω από τις εγγραφές και πότε αντιστράφηκε. Ένα στοιχείο που διαφαίνεται είναι ότι παρά την έκρηξη εγγραφών 2022–2025, οι διαγραφές ατομικών παραμένουν υψηλές (763–954) — δείχνει ότι ο κλάδος έχει μεγάλη «κυκλοφορία», όχι απλώς συσσώρευση.

Σύνολο εγγραφών 11.443 2015–2025	Σύνολο διαγραφών 8.113 2015–2025	Καθαρή μεταβολή +3.330 2015–2025	Μερίδιο εγγραφών ~57% του συνόλου δεκαετίας
---	---	---	--

5.2 ΙΚΕ — η άνοδος της δεκαετίας

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο χαρακτηριστική τάση της περιόδου. Από 101 εγγραφές το 2015, φτάνει στις 506 το 2025, καταγράφοντας πενταπλασιασμό σε δέκα χρόνια. Η άνοδος είναι σταθερή και αδιάλειπτη, χωρίς να επηρεάζεται ουσιαστικά ούτε από την πανδημία του 2020. Παράλληλα, οι διαγραφές ΙΚΕ παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τις εγγραφές, διαμορφώνοντας σωρευτικό καθαρό ισοζύγιο δεκαετίας +3.474 — το υψηλότερο μεταξύ όλων των νομικών μορφών. Η ΙΚΕ έχει καταστεί η προτιμώμενη δομή για νέες επιχειρήσεις που αναζητούν περιορισμένη ευθύνη με χαμηλό κεφαλαιακό κόστος εισόδου.

5.3 ΟΕ — φθίνουσα δομή, αυξανόμενες εγγραφές

Η Ομόρρυθμη Εταιρεία παρουσιάζει ένα φαινομενικά παράδοξο: οι εγγραφές αυξάνονται σταθερά (από 84 το 2015 σε 436 το 2025), αλλά οι διαγραφές παραμένουν υψηλές καθ' όλη τη δεκαετία. Το 2015 μάλιστα, οι διαγραφές ΟΕ (214) υπερτριπλασιάζουν τις εγγραφές (84). Αυτό υποδηλώνει ότι η ΟΕ λειτουργεί ολοένα

και περισσότερο ως μεταβατική μορφή: επιχειρήσεις που ιδρύονται ως ΟΕ μετεξελίσσονται σε άλλες νομικές μορφές ή κατά μια άλλη ερμηνεία τα ανάλογα επίπεδα τόσο εγγραφών όσο και διαγραφών υποδηλώνουν μεγαλύτερη κινητικότητα της συγκεκριμένης νομικής μορφής.

5.4 ΑΕ — σταθεροποίηση με ανοδική επιτάχυνση

Οι Ανώνυμες Εταιρείες κινούνται σε σχετικά σταθερό εύρος εγγραφών έως το 2023 (32–73 ανά έτος), με σαφώς χαμηλότερο ρυθμό διαγραφών. Το 2025 καταγράφεται απότομη επιτάχυνση: οι εγγραφές φτάνουν τις 174, υπερδιπλάσιες σε σχέση με κάθε προηγούμενο έτος. Η εξέλιξη αυτή πιθανώς αντικατοπτρίζει την προσέλκυση επενδύσεων μεγαλύτερης κλίμακας, σε συνάρτηση με τα χρηματοδοτικά εργαλεία του Ταμείου Ανάκαμψης και την αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα στην Κρήτη.

5.5 ΕΕ — η έκπληξη της δεκαετίας

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία παρουσιάζει την εντυπωσιακότερη σχετική άνοδο μεταξύ των κυριότερων νομικών μορφών: από 39 εγγραφές το 2015 σε 541 το 2025, δηλαδή αύξηση κατά σχεδόν 14 φορές. Η ανοδική πορεία επιταχύνεται ιδιαίτερα μετά το 2021, με αποκορύφωμα το 2025 όπου η ΕΕ ξεπερνά για πρώτη φορά την ΙΚΕ σε απόλυτο αριθμό εγγραφών. Το φαινόμενο αυτό χρήζει περαιτέρω παρακολούθησης, καθώς η ΕΕ συνδυάζει απλότητα ίδρυσης με ευέλικτη κατανομή ευθυνών — χαρακτηριστικά που προσελκύουν ιδιαίτερα επιχειρηματίες στον τουριστικό και αγροδιατροφικό τομέα.

5.6 ΕΠΕ — η εκτοπισμένη μορφή της δεκαετίας

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση νομικής μορφής που υποχώρησε δομικά υπό την πίεση ενός ισχυρότερου υποκατάστατου. Από 24 εγγραφές το 2015 — με ισοζύγιο ουσιαστικά μηδενικό (24 εγγραφές έναντι 23 διαγραφών) — οι εγγραφές ΕΠΕ συρρικνώνονται σταδιακά, φτάνοντας στο ναδίρ των 5 το 2022, ενώ οι διαγραφές παραμένουν σταθερά υψηλές καθ' όλη τη δεκαετία σε σχέση με τις εγγραφές.

Η εξέλιξη αυτή δεν αντικατοπτρίζει κρίση της συγκεκριμένης μορφής αυτή καθαυτή, αλλά την ανακατανομή προτιμήσεων υπέρ της ΙΚΕ. Οι δύο μορφές προσφέρουν ουσιαστικά το ίδιο βασικό πλεονέκτημα — περιορισμένη ευθύνη των εταίρων — με τη διαφορά ότι η ΙΚΕ δεν απαιτεί ελάχιστο κεφάλαιο και συνδέεται με απλούστερες

διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας. Η μικρή ανάκαμψη του 2025 (25 εγγραφές) δεν αναιρεί την πτωτική τάση — πιθανώς αντικατοπτρίζει μετατροπές υφιστάμενων σχημάτων παρά νέες ιδρύσεις.

6. Ερμηνεία τάσεων και πλαίσιο πολιτικής ⁴

6.1 Ψηφιακές μεταρρυθμίσεις και επίδρασή τους στις εγγραφές

Η σταδιακή ψηφιοποίηση των διαδικασιών του Γενικού Εμπορικού Μητρώου αποτέλεσε έναν από τους σημαντικότερους δομικούς παράγοντες αύξησης των εγγραφών κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Η δυνατότητα ηλεκτρονικής ίδρυσης εταιρείας, η μείωση του χρόνου ολοκλήρωσης της διαδικασίας και η απλοποίηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών κατέστησαν την επιχειρηματική εκκίνηση προσιότερη για ευρύτερο φάσμα πολιτών. Το αποτέλεσμα αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στις κατηγορίες ΙΚΕ και ΕΕ, οι οποίες επωφελήθηκαν περισσότερο από την απλοποίηση, καθώς ο συνδυασμός χαμηλού κεφαλαιακού κατωφλίου και ψηφιακής πρόσβασης ενίσχυσε σημαντικά την ελκυστικότητά τους (δεδομένου ότι η περίοδος αναφοράς συμπίπτει με σημαντική αύξηση των εγγραφών εταιρικών μορφών όπως οι ΙΚΕ και οι ΕΕ)

6.2 Προγράμματα ενίσχυσης και επιχειρηματικότητα

Η περίοδος μετά το 2021 χαρακτηρίστηκε από την ενεργοποίηση σημαντικών χρηματοδοτικών εργαλείων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο Αναπτυξιακός νόμος και τα προγράμματα LEADER καθώς και τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021–2027. Η χρονική σύμπτωση της ενεργοποίησης των προγραμμάτων αυτών με την έντονη αύξηση των εγγραφών επιχειρήσεων στο Μητρώο υποδηλώνει ότι ενδέχεται να λειτούργησαν υποστηρικτικά ως προς την επιχειρηματική κινητικότητα και την υλοποίηση νέων επενδυτικών σχεδίων. Τα περισσότερα από αυτά τα χρηματοδοτικά εργαλεία χρηματοδότησαν επενδύσεις σε ψηφιακό μετασχηματισμό, πράσινη μετάβαση και τουριστικές υποδομές — τομείς με υψηλή συγκέντρωση στην οικονομία του Ηρακλείου πολλά

⁴ **Μεθοδολογική σημείωση:** Οι παρακάτω παρατηρήσεις αποτελούν ερμηνευτική προσέγγιση των τάσεων που καταγράφονται στα στοιχεία του Μητρώου και βασίζονται στο ευρύτερο οικονομικό και θεσμικό περιβάλλον της εξεταζόμενης περιόδου. Δεν συνιστούν στατιστική απόδειξη αιτιώδους σχέσης μεταξύ των επιμέρους παραγόντων και της εξέλιξης των εγγραφών ή διαγραφών επιχειρήσεων.

προγράμματα ΕΣΠΑ και LEADER της περιόδου 2021–2027 ενίσχυσαν την επιχειρηματικότητα μέσω επιδοτήσεων για **νέες επιχειρήσεις** με αποτέλεσμα να παρατηρείται συσχέτιση μεταξύ της ενεργοποίησης των προσκλήσεων και της αύξησης των εγγραφών στο μητρώο.

Παρότι τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επιτρέπουν την ποσοτική αποτίμηση της επίδρασής τους, η σημαντική επιτάχυνση των εγγραφών από το 2022 και μετά συνάδει με τη διεύρυνση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών ευκαιριών για επιχειρήσεις και επενδυτές.

6.3 Δημογραφικές και τοπικές ιδιαιτερότητες της Κρήτης

Η εξέλιξη του επιχειρηματικού μητρώου επηρεάζεται και από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οικονομίας του Ηρακλείου. Ο τουρισμός εξακολουθεί να αποτελεί τον βασικό πυλώνα οικονομικής δραστηριότητας, επηρεάζοντας ένα ευρύ φάσμα συναφών κλάδων, όπως η φιλοξενία, η εστίαση, οι μεταφορές και οι τουριστικές υπηρεσίες (κλάδοι που τροφοδοτούν κατά κύριο λόγο τις εγγραφές Ατομικών Επιχειρήσεων, ΙΚΕ και ΕΕ). Παράλληλα, ο αγροδιατροφικός τομέας, με ισχυρή παρουσία στην τοπική οικονομία και εξαγωγικό προσανατολισμό, δημιουργεί διαχρονικά νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Επιπλέον, η εμφάνιση νέων μορφών επιχειρηματικής οργάνωσης, όπως οι Ενεργειακές Κοινότητες, αντανakλά ευρύτερες εξελίξεις που σχετίζονται με την ενεργειακή μετάβαση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Τα παραπάνω στοιχεία συνθέτουν το ευρύτερο περιβάλλον μέσα στο οποίο εξελίσσεται η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου.

7. Συμπεράσματα και εκτίμηση προοπτικών

Η ανάλυση των δεδομένων εγγραφών και διαγραφών της δεκαετίας 2015–2025 οδηγεί σε τέσσερα βασικά συμπεράσματα για τον σχεδιασμό των μελλοντικών παρεμβάσεων του Επιμελητηρίου Ηρακλείου..

Πρώτον, η επιχειρηματική κινητικότητα στην περιφέρεια βρίσκεται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Ο αριθμός των ετήσιων εγγραφών έχει τριπλασιαστεί σε μια δεκαετία και δεν υπάρχουν ενδείξεις κορεσμού (ή τουλάχιστον χωρίς να διαφαίνονται μέχρι σήμερα ενδείξεις επιβράδυνσης της τάσης). Το Επιμελητήριο καλείται να διαχειριστεί ένα διευρυνόμενο μητρώο με αυξημένες απαιτήσεις υπηρεσιών προς τα μέλη.

Δεύτερον, η δομή του μητρώου μεταβάλλεται ποιοτικά. Η μετατόπιση από την Ατομική Επιχείρηση προς την ΙΚΕ και την ΕΕ υποδηλώνει ότι οι νέοι επιχειρηματίες επιλέγουν εταιρικά σχήματα με μεγαλύτερη προστασία και αναπτυξιακές προοπτικές. Αυτή η ωρίμανση της επιχειρηματικής κουλτούρας απαιτεί αντίστοιχη προσαρμογή των υπηρεσιών υποστήριξης που παρέχει το Επιμελητήριο.

Τρίτον, τα δεδομένα του μητρώου δεν επιτρέπουν ασφαλή συσχέτιση μεταξύ της ανόδου των εγγραφών και συγκεκριμένων εξωγενών παραγόντων — μια τέτοια συσχέτιση θα απαιτούσε διασταύρωση με στοιχεία που εκφεύγουν του παρόντος πεδίου ανάλυσης. Ωστόσο, η χρονική σύμπτωση της επιτάχυνσης των εγγραφών από το 2021 με μια σειρά παράλληλων εξελίξεων αποτελεί εύλογη υπόθεση εργασίας που χρήζει περαιτέρω διερεύνησης: η ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης και των προγραμμάτων ΕΣΠΑ, η ισχυρή ανάκαμψη του τουρισμού μετά την πανδημία με επακόλουθη δημιουργία νέων επιχειρήσεων στη φιλοξενία και την εστίαση, η αύξηση των ξένων επενδύσεων στην Κρήτη — ιδιαίτερα στον κλάδο των τουριστικών καταλυμάτων — και η γενικότερη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος που ακολούθησε την έξοδο της χώρας από τα μνημόνια.

Τέταρτον, ορισμένες τάσεις χρήζουν στενής παρακολούθησης: η εξέλιξη των διαγραφών Ατομικών Επιχειρήσεων που παραμένουν υψηλές, η βιωσιμότητα των νέων εγγραφών ΕΕ που επιταχύνθηκαν απότομα, και η πορεία των Ενεργειακών Κοινοτήτων ως αναδυόμενης επιχειρηματικής μορφής με ιδιαίτερη πολιτική σημασία.